

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. maaliskuuta 2020
(OR. en)

6783/20

COMPET 120
IND 37
MI 78
CLIMA 61
CONSOM 60
DIGIT 18
ECOFIN 186
EDUC 99

EMPL 124
ENER 87
ENV 176
ESPACE 11
PI 21
POLMIL 28
RC 4
RECH 102

SAATE

Lähettiläjä: Euroopan komission pääsihteerin puolesta
Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja

Saapunut: 11. maaliskuuta 2020

Vastaanottaja: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin

Kom:n asiak. nro: COM(2020) 103 final

Asia: KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA
ALUEIDEN KOMITEALLE

Pk-yritysstrategia kestävä ja digitaalinen Eurooppaa varten

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2020) 103 final.

Liite: COM(2020) 103 final

Bryssel 10.3.2020
COM(2020) 103 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Pk-yritysstrategia kestävä ja digitaalinen Eurooppa varten

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Pk-yritysstrategia kestäväää ja digitaalista Eurooppaa varten

1. Johdanto

Euroopan 25 miljoonaa pk-yritystä ovat talouden selkäranka EU:ssa. Ne työllistävät noin 100 miljoonaa ihmistä, niiden osuus Euroopan BKT:stä on yli puolet ja niillä on keskeinen rooli lisäarvon tuottamisessa kaikilla talouden aloilla. Pk-yritykset tarjoavat innovatiivisia ratkaisuja ilmastonmuutoksen, resurssitehokkuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kaltaisiin haasteisiin ja auttavat levittämään tällaisia innovaatioita Euroopan alueille. Ne ovat sen vuoksi keskeisessä asemassa siirtymisessä sekä kestäväää että digitaaliseen talouteen EU:ssa. Ne ovat olennaisen tärkeitä Euroopan kilpailukyvyyn ja vaurauden, taloudellisen ja teknologisen suvereniteetin sekä ulkoisten häiriöiden sietokyvyyn kannalta. Ne ovat siten keskeinen osa EU:n teollisuusstrategian toteuttamista.

Pk-yritykset ovat tärkeä osa Euroopan taloudellista ja yhteiskunnallista rakennetta. Työpaikoista kaksi kolmasosaa on pk-yrityksissä, ja pk-yritykset tuovat koulutusmahdollisuuksia eri alueille ja aloille, myös matalan osaamistason työntekijöille, ja tukevat yhteiskunnan hyvinvointia, myös syrjäisillä alueilla ja maaseudulla. Kaikki kansalaiset tuntevat EU:ssa jonkun, joka on yrittäjä tai töissä jossakin yrityksessä. Päivittäiset haasteet, joita eurooppalaiset pk-yritykset kohtaavat sääntöjen noudattamisessa sekä tiedonsaannissa, markkinoille pääsystä ja rahoituksen saannissa, ovat sen vuoksi koko Euroopan haasteita.

Pk-yritykset ovat hyvin erilaisia liiketoimintamallien ja koon sekä yrittäjien iän ja profiilien osalta, ja ne hyödyntävät naisten ja miesten monipuolista lahjakkuusreserviä. Pk-yrityksiä on monenlaisia vapaista ammateista ja palvelualan mikroyrityksistä keskikokoisiin teollisuusyrityksiin sekä perinteisistä käsityöalan yrityksistä huipputeknologian startup-yrityksiin. Strategiassa tunnustetaan yritysten erilaiset tarpeet ja autetaan yrityksiä paitsi kasvamaan ja laajentamaan toimintaansa myös olemaan kilpailukykyisiä, häiriönsietokykyisiä ja kestäviä. Sen vuoksi siinä esitetään kunnianhimoinen, kattava ja monialainen lähestymistapa, joka perustuu kaikenlaisia pk-yrityksiä tukeviin horisontaalisiin toimenpiteisiin sekä erityistarpeisiin kohdistettaviin toimiin.

Strategiassa esitettävät toimet perustuvat seuraaviin **kolmeen pilariin**:

- **Valmiuksien kehittäminen ja tuki siirtymiselle kestävyteen ja digitalisaatioon**
- **Sääntelytaakan keventäminen ja markkinoille pääsyn parantaminen ja**
- **Rahoituksen saannin parantaminen**

Tavoitteena on vapauttaa kaikenlaisten eurooppalaisten pk-yritysten voima johtamaan kumpaakin siirtymää. Strategian tavoitteena on lisätä kestäviä liiketoimintatapoja noudattavien pk-yritysten sekä digitaalitekologioita käyttävien pk-yritysten määrää huomattavasti. Viime kädessä tavoitteena on, että Euroopasta tulee kaikkein houkuttelevin paikka perustaa pienyritys, saada se kasvamaan ja laajentaa toimintaa sisämarkkinoilla.

Jotta strategia tuottaisi tuloksia, sen on perustuttava EU-tason toimiin ja jäsenvaltioiden vahvaan sitoutumiseen. Pk-yritysyhteisön ja pk-yritysten aktiivinen osallistuminen on avainasemassa. Sen vuoksi strategiaa tuetaan **toteuttamiseen tähtäävällä** vankalla **kumppanuudella** EU:n ja jäsenvaltioiden välillä, mukaan lukien alueelliset ja paikalliset viranomaiset. Yrittäjien olisi myös

tartuttava EU:n investointiohjelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tehdä liiketoiminnastaan digitaalisempaa ja kestävämpää sekä kasvaa sisämarkkinoilla ja niitäkin laajemmin.

Strategia perustuu pk-yrityspolitiikan nykyisen EU-kehityksen ja pk-yrityksille suunnattujen tukiohjelmien hyvin vahvaan perustaan. Näitä ovat erityisesti vuonna 2008 hyväksytty eurooppalaisia pk-yrityksiä tukeva Small Business Act -aloite, vuonna 2016 käynnistetty startup- ja scaleup-yrityksiä koskeva aloite, pk-yritysten kilpailukykyä koskeva Cosme-ohjelma sekä Horisontti 2020 -ohjelmasta ja Euroopan rakenne- ja investointirahastoista rahoitetut pk-yritysten tukitoimet¹. Strategialla on keskeinen merkitys muun muassa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman, Euroopan datastrategian ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa.

Strategia on osa teollisuuspakettia, johon kuuluvat sisämarkkinoiden esteiden tunnistamisesta ja poistamisesta annettu tiedonanto ja siihen liittyvä kertomus ('sisämarkkinoiden esteitä koskeva tiedonanto')², pitkän aikavälin toimintasuunnitelma sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon ja sen valvonnan parantamiseksi ('täytäntöönpanon valvontaa koskeva toimintasuunnitelma')³ ja Euroopan uusi teollisuusstrategia ('teollisuusstrategia')⁴. Se perustuu moniin sisämarkkinoiden esteistä annetun tiedonannon havaintoihin, jotka koskevat pk-yritysten kohtaamia esteitä, jos ne haluavat toimia rajojen yli. EU:n lainsäädännön asianmukainen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä, soveltaminen ja täytäntöönpanon valvonta ovat avainasemassa pyrittäessä helpottamaan pk-yritysten kasvua sisämarkkinoilla. Täytäntöönpanon valvontaa koskevassa toimintasuunnitelmassa esitetään erilaisia aloitteita näiden kysymysten ratkaisemiseksi. Teollisuusstrategiassa korostetaan pk-yritysten roolia kilpailukykyisen ja innovatiivisen eurooppalaisen teollisuuden kannalta.

2. Valmiuksien kehittäminen ja tuki siirtymiselle kestäväyyteen ja digitalisaatioon

Kilpailukykyinen kestävyys on Euroopan ohjaava periaate tulevaisuutta varten. **Ilmastoneutraalin, resurssitehokkaan ja nopeasti reagoivan digitaalitalouden toteutuminen edellyttää, että pk-yritykset saadaan kokonaisvaltaisesti mukaan.** Siirtymisen taloudellisesti, ympäristön kannalta ja yhteiskunnallisesti kestävämpään Eurooppaan on kuljettava käsi kädessä digitalisaatioon siirtymisen kanssa. Tätä varten tarvitaan räätälöityjä toimenpiteitä, jotta talouteen voidaan kehittää kukoistava pk-yrityskerros ja tarjota kasvumahdollisuuksia niille pk-yrityksille, jotka haluavat laajentaa toimintaansa. EU:n laajuiset investoinnit ovat tarpeen asianmukaisen liiketoiminta- ja innovointi-infrastruktuurin luomiseksi pk-yrityksille.

Pk-yritykset edistämässä kestävää siirtymää

Monet pk-yritykset ovat hyvässä asemassa, sillä ne ovat joustavia, huipputeknologiaa hyödyntäviä, innovatiivisia ja sitoutuneita kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen. Lähes neljäsosa⁵ **Euroopan pk-yrityksistä mahdollistaa jo nykyisin siirtymää** tarjoamalla vihreitä tuotteita tai palveluja, ja monet pk-yritykset (myös yhteisötalouden yritykset) tekevät jo paljon niiden yhteisöjen hyväksi, joihin ne ovat sijoittautuneet. On myös suuria haasteita. Joillakin pk-yrityksillä on vaikeuksia siirtymisessä kohti kestävämpiä liiketoimintamalleja. Kolmannes pk-yrityksistä ilmoittaa, että ne kohtaavat monimutkaisia hallinnollisia ja oikeudellisia menettelyjä yrittäessään tehdä liiketoiminnastaan resurssitehokkaampaa. Koska tietoisuus ilmastopaineisiin ja muihin ympäristöpaineisiin liittyvistä riskeistä lisääntyy ja kuluttajien mieltymykset muuttuvat, siirtymä

¹ Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) on tavoittanut yli 900 000 ja Euroopan sosiaalirahasto (ESR) yli 500 000 pk-yritystä Euroopassa.

² COM(2020)93 final, 10.3.2020.

³ COM(2020)94 final, 10.3.2020.

⁴ COM(2020)102 final, 10.3.2020.

⁵ Vuoden 2017 Eurobarometri-tutkimus pk-yrityksistä, resurssitehokkuudesta ja vihreistä markkinoista.

kestäviin liiketoimintatapoihin ja -käytäntöihin on kuitenkin avainasemassa pk-yritysten jatkuvan kilpailukyyn ja kasvun kannalta. On olennaisen tärkeää tukea pk-yrityksiä tässä prosessissa ja antaa niille välineet, joiden avulla ne saavat käsityksen ympäristöriskeistä ja voivat lieventää niitä tietyillä aloilla, kuten rakentaminen, muovi, elektroniikka ja maatalouselintarvikkeet.

Yritys-Eurooppa-verkoston yli 600 jäsentä tarjoavat räätälöityjä palveluja pk-yrityksille. Monet verkoston jäsenet auttavat jo nykyisin pk-yrityksiä siirtymässä kohti kestävyttä. Tämän pohjalta Yritys-Eurooppa-verkosto tarjoaa **erityisiä kestävyysneuvonantajia** ja muita kestävyyspalveluja. Neuvonantajat arvioivat pk-yritysten tarpeita ja antavat neuvoja investoinneista, jotka liittyvät resurssitehokkaampiin kiertotalouden prosesseihin ja infrastruktuuriin, etsivät kauppakumppaneita ja kannustavat vertaisyhteistyöhön. Lisäksi Euroopan resurssitehokkuuden osaamiskeskus (EREK) auttaa pk-yrityksiä säästämään energia-, materiaali- ja vesikustannuksissa. Pk-yritykset voisivat hyötyä energiapalveluyritysten tarjoamista ratkaisuista, sillä kyseisillä yrityksillä on taitotietoa ja ne voivat tarjota teknisiä ja rahoitusratkaisuja.

Eurooppa on vihreän teknologian syntysija, ja sen johtoasema edellyttää sitä, että pk-yritykset ovat vihreän sektorin innovoinnin kärjessä. Tätä tuetaan Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelmalla⁶. Osana **Euroopan innovaationeuvoston** (EIC) laajempaa pilottihanketta, jolla edistetään murroksellista innovointia erityisesti pk-yrityksissä, komissio osoittaa jo pelkästään vuonna 2020 vähintään 300 miljoonaa euroa suuren potentiaalin startup-yrityksille ja pk-yrityksille, jotta ne voivat tuottaa vihreän kehityksen läpimurtoinnovaatioita. **Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti** (EIT) varmistaa, että sen osaamis- ja innovaatioyhteisöt ovat avoimempia pk-yrityksille ja parantavat niiden mahdollisuuksia osallistua paikallisiin innovaatioekosysteemeihin erityisesti alueilla, jotka ovat jääneet jälkeen innovoinnissa. Tämä toteutetaan erityisellä kontaktointiin liittyvällä välineellä (alueellinen innovointiohjelma), joka vahvistaa ekosysteemejä siellä, missä sillä on eniten merkitystä.

Voimaannutetaan pk-yrityksiä, jotta ne voivat hyötyä digitaalisesta siirtymästä

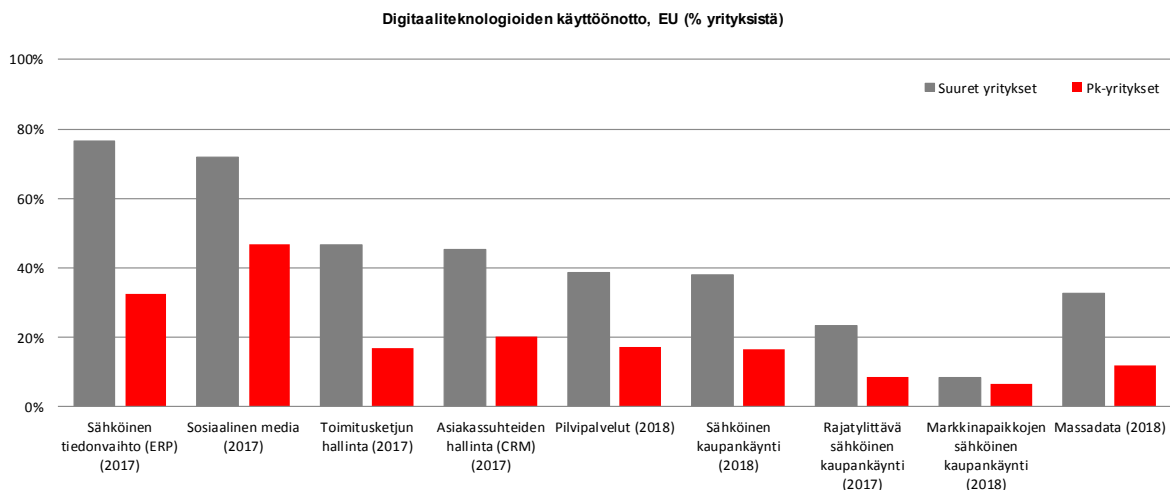
Vain sellainen kukoistava pk-yritysyhteisö, joka hyödyntää digitaalitekologioita ja -dataa, voi tehdä Euroopasta maailmanlaajuisen johtajan digitaalitalouden muovaamisessa. Digitalisaatio voi tarjota pk-yrityksille erinomaisia mahdollisuuksia parantaa tuotantoprosessien tehokkuutta sekä kykyä innovoida tuotteita ja liiketoimintamalleja. Pk-yritysten kilpailukykyä voidaan parantaa tuntuvasti käyttämällä kehittyneitä murroksellisia teknologioita, kuten lohkoketjua ja tekoälyä, pilvipalveluja ja suurteholaskentaa.

Pk-yritykset eivät kuitenkaan vielä täysin hyödy datasta, joka on digitaalitalouden elinehto. Monet eivät ole tietoisia tuottamansa datan arvosta eivätkä ole riittävän suojattuja tai valmistautuneita tulevaan datavetoiseen talouteen. Ainoastaan 17 prosenttia pk-yrityksistä on onnistunut integroimaan digitaalitekologiaa liiketoimintaansa verrattuna 54 prosenttiin suurista yrityksistä⁷. Perinteiset pk-yritykset ovat usein epävarmoja digitaalisen liiketoimintastrategian valinnasta, niillä on vaikeuksia hyödyntää suuria datavarastoja, jotka ovat suurempien yritysten saatavilla, ja ne välttelevät edistyneitä tekoälyyn perustuvia välineitä ja sovelluksilta. Samaan aikaan ne ovat erittäin alttiita kyberuhille.

⁶ COM(2020)21 final, 14.1.2020.

⁷ Digitaalinen innovointikeskittymien työryhmän raportti vuodelta 2018

https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/dihs_access_to_finance_report_final.pdf

Lähde: Eurostat/DESI 2019.

Tällaisten pk-yritysten tukena on jopa 240 **digitaalinen innovointikeskittymän** verkosto kullakin Euroopan alueella. Verkostoa tuetaan Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta ja rakennerahastoista tehtävillä investoinneilla.

Tavoitteena ei ole ainoastaan antaa käyttäjystävällistä ja kohdennettua neuvontaa kestävydestä ja digitalisaatiosta, vaan myös yhdistää tukirakenteet niin, että **jokaisen pk-yrityksen läheltä löytyy neuvontapalveluja**. Yritys-Eurooppa-verkosto haluaa, että tuki- ja neuvontapalvelut toimivat saumattomasti, ja se tekee sen vuoksi tiivistä yhteistyötä digitaalisen innovointikeskittymien, Startup Europe⁸ ja muiden tahojen, myös kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten ja tukirakenteiden kanssa. Parhaita käytäntöjä, taitotietoa ja osaamista voidaan siirtää suoraan digitaalialan pk-yrityksiltä muille pk-yrityksille.

Kuten **Euroopan datastrategiassa**⁹ on ilmoitettu, komissio pyrkii parantamaan datan saatavuutta ja mahdollistamaan datavirrat yritysten ja valtionhallintojen välillä perustamalla yhteisiä eurooppalaisia data-avaruuksia datan jakamiseksi luotettavasti ja turvallisesti. Tarkoituksena on varmistaa kaikkien yritysten, erityisesti pk-yritysten tasapuolinen datansaanti. Komissio tarkastelee myös mahdollisia kysymyksiä, jotka liittyvät yhteistuotetun datan käyttöoikeuksiin, erityisesti teollisesta tavaroiden internetistä peräisin olevan datan osalta, jotta vältetään pk-yrityksille mahdollisesti koituvat haitat. Lisäksi se aikoo käsitellä pilvipalvelujen käyttöönottoa pk-yrityksissä esimerkiksi pilvipalveluille omistettujen, oikeudenmukaiset sopimusehdot varmistavan markkinapaikan kautta.

Hyödynnetään lahjakkuuksia ja teollis- ja tekijänoikeuksia

Pk-yritysten voi myös olla vaikea kehittää **teollis- ja tekijänoikeusstrategioita** tutkimukseen ja kehitykseen tekemiensä investointien suojaamiseksi ja kasvupääoman hankkimiseksi, vaikka nämä strategiat ovatkin ratkaisevan tärkeitä kummassakin siirtymässä. Ainoastaan 9 prosenttia pk-yrityksistä suojaa teollis- ja tekijänoikeuksiaan, koska yritykset eivät ole tietoisia EU:n ja kansallisista teollis- ja tekijänoikeusaloitteista tai pelkäävät teollis- ja tekijänoikeuksien hankkimisen ja täytäntöönpanon monimutkaisuutta ja kustannuksia. Tulevassa **teollis- ja tekijänoikeuksia koskevassa toimintasuunnitelmassa** ehdotetaan toimenpiteitä, joilla tehostetaan teollis- ja tekijänoikeusjärjestelmää pk-yritysten kannalta yksinkertaistamalla teollis- ja tekijänoikeuksien rekisteröintimenettelyjä (esimerkiksi uudistamalla teollismalleja koskevaa EU:n lainsäädäntöä), parantamalla teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan strategisen neuvonnan saatavuutta (esimerkiksi

⁸ Startup Europe on EU:n aloite, jolla pyritään luomaan yhteyksiä startup-yritysten paikallisten keskusten välille eri puolilla Eurooppaa: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/startup-europe>

⁹ COM(2020)66 final, 19.2.2020.

tekemällä neuvonnasta vakiomenettely kaikessa EU-tason tutkimus- ja kehitysrahoituksessa) ja helpottamalla teollis- ja tekijänoikeuksien käyttöä rahoituksen saannin vipuvälineenä.

Siirtymisessä sekä digitalisaatioon että kestävyteen niin startup-yritykset kuin vakiintuneetkin pk-yritykset kärsivät ammattitaitoisen työvoiman puutteesta. Ne eivät useinkaan voi investoida samalla lailla kuin suuret yritykset työntekijöidensä koulutukseen. Yli 70 prosenttia yrityksistä kertoo, että vaikeudet löytää lahjakkaita työntekijöitä ovat este uusille investoinneille kaikkialla EU:ssa¹⁰. Ammattitaitoisen henkilöstön tai kokeneiden johtajien saatavuus on edelleen suurin ongelma neljäosassa pk-yrityksistä EU:ssa¹¹. Osaajapula on erityisen kriittinen digitalisaation ja uusien teknologioiden osalta, sillä 35 prosentilla työvoimasta on heikot tai olemattomat digitaaliset taidot.

Jäsenvaltioilla ja työmarkkinaosapuolilla on tässä keskeinen rooli, ja EU voi edelleen auttaa vastaamaan näihin haasteisiin helpottamalla koulutukseen pääsyä ja auttamalla sovittamaan yhteen pk-yritysten lahjakkuuksien kysyntää ja työmarkkinoiden tarjontaa. Yrittäjyyskoulutus, jolla parannetaan yritysten tietämystä ja taitoja, on keskeisessä asemassa pyrittäessä lisäämään pk-yritysten valmiuksia toimia sisämarkkinoilla. Koulutus ja osaamisen parantaminen ovat olennaisen tärkeitä kaikille pk-yritysten johtajille ja työntekijöille, ja siihen liittyvissä toimissa keskitytään erityisesti naisten ja tyttöjen voimaannuttamiseen yritysten perustajina sekä sukupuolten tasapuolisen edustuksen lisäämiseen yrityksiä perustavien ja johtavien keskuudessa¹².

Komissio kehittää Digitaalinen Eurooppa -ohjelman tuella pk-yritysten työntekijöille tarkoitettuja **digitaalialan intensiivikurseja**, jotka auttavat heitä pätevoitymään tekoälyn, kyberturvallisuuden tai lohkoketjun kaltaisilla aloilla. Tässä yhteydessä hyödynnetään kokemuksia, joita on saatu digitaalitaitoja ja työpaikkoja edistävän koalition tarjoamalla alustalla. Digitaali-innovointikeskittymät toimivat välittäjinä pk-yritysten ja yliopistojen/koulutuksen tarjoajien välillä paikallistasolla. Hautomotoiminta auttaa pk-yrityksiä pääsemään osaksi datavetoisia ekosysteemejä.

Komissio aikoo myös käynnistää ”**digitaalialan vapaaehtoisia**” koskevan ohjelman, jonka avulla niin nuoret kuin kokeneimmat osaajat voivat jakaa digitaalisia taitojaan perinteisten yritysten kanssa. Lisäksi komissio tukee ja linkittää yhteen pk-yritysten välittäjiä, joita ovat esimerkiksi klusterit, Yritys-Eurooppa-verkosto ja Euroopan resurssitehokkuuden osaamiskeskus, jotta parannettaisiin pk-yritysten henkilöstön osaamista kestävä kehityksen alalla.

Komissio päivittää Euroopan osaamisohjelmaa ja sisällyttää siihen muun muassa osaamissopimuksen. Mukaan tulee **pk-yrityksille kohdennettu osio**. Ammatillinen koulutus on erityisen tärkeää pk-yrityksille, jotta ne voivat varmistaa, että niiden työvoimalla on työmarkkinoilla tarvittavat taidot. Jäsenvaltioita ja alueita myös kannustetaan hyödyntämään tulevaa Euroopan sosiaalirahasto plussaa sekä uusia mahdollisuuksia käyttää Euroopan aluekehitysrahastoja älykkään erikoistumisen, teollisuuden muutosprosessin ja yrittäjyyden edellyttämien taitojen kehittämiseen.

Yhteistyötalous luo mahdollisuuksia liikkuvuuden ja majoitustoiminnan kaltaisilla aloilla innovatiivisille pk-yritysalustoille, jotka toimivat välittäjinä palvelujen tarjoajien ja vastaanottajien välillä, sekä pk-sektorin palveluntarjoajille, jotka näin pystyvät laajentamaan asiakaspiirejään. Komissio antoi vuonna 2016 tiedonannon yhteistyötaloudesta¹³. Se harkitsee yhä mahdollista aloitetta, jossa keskityttäisiin lyhytaikaisiin majoituspalveluihin (suurin yhteistyötalouden ala), jotta voidaan edistää yhteistyötalouden tasapainoista ja vastuullista kehitystä sisämarkkinoilla ottaen täysin huomioon yleiset edut.

KESKEISET TOIMET

¹⁰ EIP:n investointiraportti 2018–2019.

¹¹ SAFE-tutkimus 2019.

¹² Sukupuolten tasa-arvostrategia 2020 – 2025 COM(2020)152 final, 4.3.2020.

¹³ COM(2016)356 final, 2.6.2016.

- Komissio päivittää **Yritys-Eurooppa-verkoston** muun muassa erityisten **kestävyysneuvonantajien** ja muiden kestävyyspalvelujen avulla.
- Komissio kehittää pk-yritysten työntekijöille tarkoitettuja **digitaalialan intensiivikursseja**, jotka auttavat työntekijöitä pätevytykseen tekoälyn, kyberturvallisuuden tai lohkoketjun kaltaisilla aloilla.
- Komissio käynnistää ”**digitaalialan vapaaehtoisia**” koskevan ohjelman, jonka avulla niin nuoret kuin kokeneemmat osaajat voivat jakaa digitaalisia taitojaan perinteisten yritysten kanssa.
- Komissio päivittää **Euroopan osaamisohjelmaa** ja sisällyttää siihen muun muassa osaamissopimuksen, joka sisältää pk-yrityksille kohdennetun osion. Se myös antaa ehdotuksen neuvoston suositukseksi, jolla pyritään nykyaikaistamaan ammatillista koulutusta.
- Komissio laajentaa **digitaalinnovointikeskittymiä** Startup Europen ja Yritys-Eurooppa-verkoston yhteydessä ja tarjoaa saumattoman palvelun paikallisissa ja alueellisissa ekosysteemeissä.
- Komissio osoittaa vähintään 300 miljoonaa euroa vihreän kehityksen mukaisten läpimurtoinnovaatioiden edistämiseen **Euroopan innovaationeuvoston** puitteissa.
- Niiden pk-yritysten osalta, jotka keskittyvät toiminnassaan lyhytaikaisiin majoitusvuokrauspalveluihin, komissio harkitsee edelleen mahdollista **yhteistyöaloutta koskevaa aloitetta**.

3. Sääntelytaakan keventäminen ja markkinoille pääsyn parantaminen

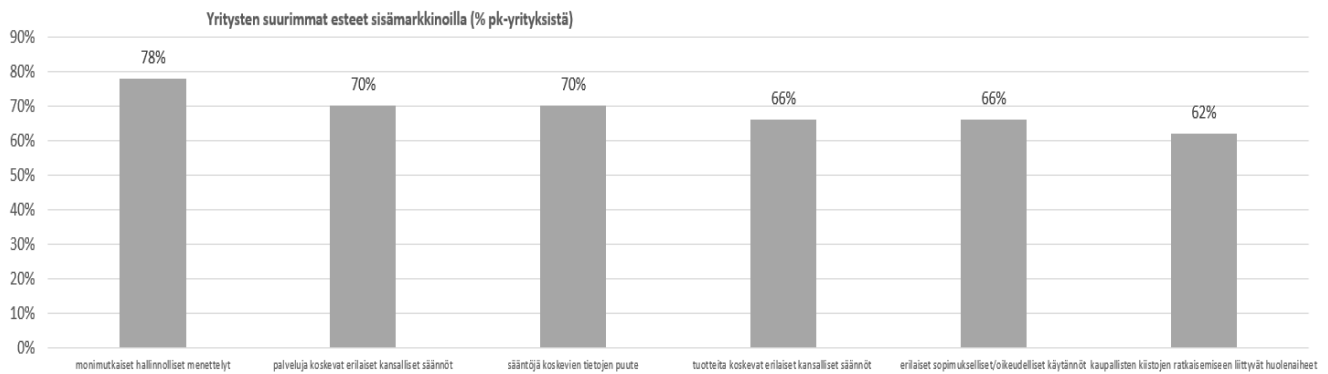
Sisämarkkinat ovat eurooppalaisille pk-yrityksille tärkeimmät kohdemarkkinat. Pk-yritysten tavaraviennin arvosta 70 prosenttia suuntautuu sisämarkkinoille, ja 80 prosenttia kaikista vientiä harjoittavista pk-yrityksistä harjoittaa myyntiä muihin jäsenvaltioihin¹⁴. Niiden pk-yritysten määrä, jotka harjoittavat vientiä muihin jäsenvaltioihin, voisi kuitenkin olla tätä paljon korkeampi: esimerkiksi ainoastaan 17 prosenttia kaikista valmistusteollisuuden alan pk-yrityksistä harjoittaa vientiä sisämarkkinoilla¹⁵. Sisämarkkinoiden esteistä annettu tiedonanto osoittaa, että jatkuvat esteet vaikuttavat eniten juuri pk-yrityksiin.

Säännösten, standardien, merkintöjen ja hallinnollisten muodollisuuksien noudattaminen vaikuttaa pk-yrityksiin enemmän kuin suurempiin yrityksiin niiden rajallisten taloudellisten ja henkilöresurssien vuoksi. Esimerkiksi yrityspalvelujen alalla kustannukset, joita pk-yrityksille aiheutuu hallinnollisten muodollisuuksien täyttämistä, voivat nousta 10 000 euroon¹⁶. Vaikka eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen hyväksymisen jälkeen on tapahtunut edistymistä, sääntelyn kumulatiivinen vaikutus on edelleen merkittävä ongelma pk-yrityksille.

¹⁴ Eurooppalaisia pk-yrityksiä koskeva vuotuinen kertomus – yli rajojen kasvavat pk-yritykset.

¹⁵ [EU-28 Small Business Act -aloitteen tietosivu](#)

¹⁶ Ecorys, ”Administrative formalities and costs involved in accessing markets cross-border for provisions of accountancy, engineering and architecture services”, 2017.

Lähde: Eurochambres 2019 Business Survey.

Eurooppalaiset pk-yritykset kokevat lainsäädännön monimutkaisena ja raskaana, mikä johtuu erityisesti jäsenvaltioiden erilaisista menettelyistä. Nämä esteet estävät monia harjoittamasta liiketoimintaa rajojen yli ja laajentamasta toimintaansa. Jos ne kuitenkin tekevät näin, ne käyttävät usein suuria alustoja välittäjinä, mikä johtaa epätasaisuuteen neuvotteluvoimassa.

Pyrkimys poistaa nämä esteet on EU:n ja jäsenvaltioiden yhteinen tehtävä. Suuri osa taakasta johtuu kansallisesta lainsäädännöstä, ja on tärkeää arvioida ylisääntelyn vaikutusta pk-yrityksiin¹⁷. Jäsenvaltioiden on yhdessä komission kanssa jatkettava pienet ensin -periaatteen¹⁸, yhden kerran periaatteen¹⁹ ja oletusarvoisen digitaalisuuden periaatteen²⁰ tiukkaa soveltamista.

Komissio on omalta osaltaan sitoutunut vähentämään pk-yrityksille aiheutuvaa rasitetta ja antamaan niille vahvemman äänen paremman sääntelyn prosessissa. Sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan ohjelman (REFIT) mukaisesti komissio tarkastelee järjestelmällisesti **voimassa olevaa EU:n lainsäädäntöä** vähentääkseen rasitteita ja yksinkertaistaakseen lainsäädäntöä. Komissio aikoo käyttää järjestelmällisemmin toimivuustarkastuksia tarkastellakseen tapoja digitalisoida, yksinkertaistaa ja saavuttaa tavoitteet mahdollisimman pienin kustannuksin pk-yritysten hyödyksi. Lisäksi uudella Fit for Future -foorumilla²¹ tarkastellaan voimassa olevaa EU:n lainsäädäntöä, jotta voidaan kartoittaa mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen rasituksen keventämiseen.

Uuden lainsäädännön osalta REFIT-ohjelmaa täydennetään ja vahvistetaan ottamalla käyttöön yksi yhdestä -periaate. Tavoitteena on varmistaa, että EU:n lainsäädäntö synnyttää etuja aiheuttamatta tarpeetonta taakkaa kansalaisille ja yrityksille. Pk-yrityksistä on jo osa säännöllistä arviointia, ja sitä sovelletaan edelleen kaikissa asiaankuuluvissa komission ehdotuksissa.

Lainsäädännön aiheuttamat kustannukset vaikuttavat erityisesti pk-yrityksiin, koska niiden henkilöstö- ja rahoitusresurssit ovat rajalliset. Jotta uusi lainsäädäntö olisi varmasti pk-yritysten kannalta suotuisaa, **EU:n uusi pk-yritysedustaja**²² suodattaa EU:n aloitteita yhdessä pk-yritysten sidosryhmien kanssa tuodakseen komission huomioon sen, mihin aloitteisiin on syytä kiinnittää erityistä huomiota pk-yritysten näkökulmasta. Tässä yhteydessä prosessiin saadaan EU:n pk-

¹⁷ EU:n lainsäädäntö voi sallia joustavuutta yhdenmukaistamisen ja/tai jäsenvaltioiden käytäntöjen tasolla ('ylisääntely') (COM(2020)93 final, 10.3.2020).

¹⁸ Pienet ensin -periaatteella muistutetaan, että pk-yritysten edut on otettava huomioon poliittisessa päätöksenteossa sekä EU:n että kansallisella tasolla.

¹⁹ Yhden kerran periaatteen mukaisesti kansalaisten ja yritysten tarvitsee toimittaa tiedot julkishallinnolle vain kerran.

²⁰ Oletusarvoisen digitaalisuuden periaatteella pyritään vähentämään hallinnollista rasitusta tekemällä palvelujen digitaalisesta toimittamisesta viranomaisten oletusvalinta.

²¹ Perustetaan uusi korkean tason työryhmä, joka korvaa REFIT-foorumia.

²² EU:n pk-yritysedustaja varmistaa yhteyden EU:n tasolla tapahtuvan pk-yrityspolitiikkaa koskevan päätöksenteon ja pk-yrityspolitiikasta vastaavien kansallisten pk-yritysedustajien/-elinten välillä sekä toimii kansallisten pk-yritysedustajien verkoston puheenjohtajana.

yritysedustajan ansiosta myös pk-yritysedustajien verkoston kansallista asiantuntemusta. Tavoitteena on, että kaikki tuleva Euroopan ja kansallisen tason lainsäädäntö laaditaan pitäen mielessä loppukäyttäjää, kartoittamalla mahdolliset esteet ja lieventämällä niitä prosessin varhaisessa vaiheessa esimerkiksi digitaalisten välineiden avulla. EU:n pk-yritysedustajalla on myös erityinen rooli uudella Fit for Future -foorumilla, joka tarjoaa pk-yritysten näkökulman sellaisen voimassa olevan lainsäädännön kartoittamiseksi, joka on erityisen raskasta pk-yrityksille. EU:n pk-yritysedustaja ehdottaa komissiolle käyttäjäystävällisiä ratkaisuja, joista voisi olla apua lainsäädännön noudattamisessa.

Sisämarkkinasääntöjen noudattamisen varmistaminen on erityisen tärkeää pk-yrityksille, joihin rajatylittävät rajoitukset vaikuttavat usein suhteettomasti. Täytäntöönpanon valvontaa koskevassa toimintasuunnitelmassa esitetään luettelo aloitteista, joilla pyritään puuttumaan näihin kysymyksiin, mukaan lukien sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvonnan työryhmä, jonka toimintaan EU:n pk-yritysedustaja ja kansallisten pk-yritysedustajien verkosto osallistuvat. Komissio seuraa ja tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, eikä se epäröi ryhtyä tarvittaessa vahvoihin täytäntöönpanon valvonnan toimiin sen varmistamiseksi, että sisämarkkinat hyödyttävät pk-yrityksiä. Pk-yrityksille aiheutuu verosäännösten noudattamisesta suhteellisesti suuremmat kustannukset kuin suuremmille yrityksille²³, ja verotuksen yhdenmukaistamisen puute on edelleen yksi suurimmista esteistä, joita yritykset kohtaavat toimiessaan rajojen yli.

Lisäksi EU:n kilpailusääntöjen tiukalla täytäntöönpanolla varmistetaan, että kaikki sisämarkkinoilla toimivat yritykset, erityisesti pk-yritykset, voivat kilpailla ja innovoida omilla ansioillaan, millä estetään markkinavoiman väärinkäyttö ja vaurauden keskittyminen muutamiin suuriin yrityksiin.

Poistetaan esteitä kumppanuuksien ja politiikkakokeilujen avulla

Keskeisenä haasteena Euroopassa on se, että yritysten laajentumiset onnistuvat suhteellisen harvoin. Yhdysvalloissa on kolme kertaa enemmän scaleup-yrityksiä kuin Euroopassa²⁴. Eurooppalaisilla startup- ja scaleup-yrityksillä on edessään useita käytännön haasteita, kun ne pyrkivät houkuttelemaan ja säilyttämään lahjakkuuksia, turvaamaan markkinamahdollisuuksia ja lisäämään tuloja. Monet jäsenvaltiot ovat onnistuneet vastaamaan näihin haasteisiin, ja monia hyviä käytäntöjä on jo käytössä. Näiden vaikutusten kertaaminen kautta koko EU:n edistäisi merkittävästi startup-yritysten kehittämistä ja pk-yritysten kasvua.

Tämän vuoksi komissio aikoo tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja EIC-keskustelufoorumin kaltaisten sidosryhmien kanssa edistää parhaita käytäntöjä ja käynnistää uuden politiikka-aloitteen, **EU:n startup-yritysten kansakunnat -käytännösäännösten (EU Start-up Nations Standard)**, jossa jäsenvaltioita kehoitetaan toteuttamaan tällaisia käytäntöjä paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Tavoitteena on tehdä Euroopasta **startup- ja scaleup-yrityksille maailman houkuttelevin manner**. Aloitteessa keskitytään helpottamaan yritysten perustamista ja laajentumista rajojen yli, virtaviivaistamaan niiden sääntöjen täytäntöönpanoa, jotka koskevat kolmansista maista tulevien lahjakkaiden työntekijöiden viisumihakemuksia ja oleskelulupia, tekemään työsuhdeoptioiden myöntämisestä houkuttelevampaa, edistämään startup-studiomallia ja teknologian siirtoa yliopistoista, parantamaan rahoituksen saatavuutta toiminnan laajentamiseksi sekä edistämään rajatylittäviä digitaalisia välineitä ja alustoja. Tämän täydennyksenä komissio kuulee ja arvioi, onko tarpeen toteuttaa yhtiöoikeudellisia lisätoimenpiteitä, joilla helpotetaan pk-yritysten kansainvälistä laajentumista ja toiminnan laajentamista.

Jotkin erittäin innovatiiviset ratkaisut eivät näe päivänvaloa, sillä sääntely saattaa olla vanhentunutta tai huonosti mukautettua nopeasti kehittyviin teknologioihin. Yksi tapa puuttua tähän ovat **sääntely**

²³ Euroopan komission tutkimus verosäännösten noudattamisesta pk-yrityksille aiheutuvista kustannuksista, 2018.

²⁴ Mind the Bridge: Tech Scale-up Europe, vuoden 2019 raportti.

testiympäristöt. Ne mahdollistavat innovatiivisten ratkaisujen käyttökokeilun yhdessä valvonta- ja sääntelyviranomaisten kanssa, jos asiasta ei ole vielä annettu sääntelyä tai suuntaviivoja, edellyttäen, että asianmukaiset edellytykset ovat olemassa esimerkiksi yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Sääntelyn testiympäristöt tarjoavat sääntely- ja valvontaviranomaisille ajantasaista tietoa ja kokemuksia uudesta teknologiasta ja mahdollistavat samalla politiikkakokeilut. Jotkin jäsenvaltiot ovat jo kokeilleet tällaisia testiympäristöjä innovatiivisia rahoituspalveluja varten.

Palveludirektiivi on keskeinen väline markkinaesteiden poistamiseksi. **Raja-alueiden väliset kumppanuudet**, joilla pyritään lisäämään alueellisten viranomaisten välistä yhteistyötä, voivat auttaa pk-yrityksiä voittamaan markkinaesteet palvelujen tarjonnassa. Vuoden 2020 loppuun mennessä olisi kiinnostuksenilmaisupyynnön turvin muodostettava kolme pilottialuetta, joilla kumppanialueet yhdessä parantavat, yhdenmukaistavat tai koordinoivat sääntöjä ja menettelyjä, jotka koskevat palvelujen rajatylittävää tarjoamista, esimerkiksi työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon ja digitaalisten välineiden käyttöä.

Komissio täydentää näitä toimia kannustamalla jäsenvaltioita panemaan **sisämarkkinoiden digitaalisen palveluväylän**²⁵ täytäntöön pk-yrityksiä suosivalla tavalla. Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä tarjoamaan pk-yrityksille verkon kautta helppo pääsy tietoihin, menettelyihin ja neuvontapalveluihin, jotka koskevat kaikkia pk-yritysten rajat ylittävään liiketoimintaan liittyviä tiedusteluja, mukaan lukien julkisia hankintoja ja rahoituslähteitä koskeva neuvonta. Jäsenvaltioiden olisi linkitettävä palvelunsa yhteen **keskitetyssä palvelupisteessä**, jotta kaikkiin pk-yritysten tiedusteluihin vastattaisiin koordinoitusti.

Jopa 71 prosenttia pk-yrityksistä, jotka ovat kokeilleet yhdenmukaistamattomien tavaroiden²⁶ vastavuoroisen tunnustamisen järjestelmää, on saanut kielteisen päätöksen markkinoille pääsyä koskevaan hakemukseensa²⁷. Komissio on käynyt keskusteluja vastavuoroista tunnustamista käsittelevän jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän kanssa, ja se pyrkii käymiensä keskustelujen perusteella edistämään **vastavuoroisen tunnustamisen alliansseja** jäsenvaltioiden välillä ravintolien ja korujen kaltaisilla aloilla.

Monimuotoisessa teollisessa ympäristössä **avaruus- ja puolustusalat** ovat avainasemassa EU:n strategisen ja teknologisen suvereniteetin kannalta ja tarjoavat suuria mahdollisuuksia eurooppalaisille pk-yrityksille. Puolustusalan toimitukset on kuitenkin rakennettu pääasiassa kansalliselta pohjalta. Komissio aikoo sen vuoksi edistää rajat ylittävää yhteistyötä ja uusien toimijoiden tuloa markkinoille maksimoimalla Euroopan puolustusrahaston mahdollisuudet. Erityisesti tähän sisältyy pk-yrityksille suunnattuja ehdotuspyyntöjä, pk-yrityksille suunnattu erityinen bonus- ja myöntämisperuste sekä yhteyksien luomista pk-yritysten ja laajemman puolustusyhteisön välille. Rahasto auttaa avaamaan puolustusalan toimitusketjuja yhdistämällä suuret järjestelmäintegraattorit koko puolustusalan pk-yritysten ekosysteemiin kaikkialla unionissa. Komissio kartoittaa myös sellaisten tutkimus- ja teknologiaorganisaatioiden ja yliopistojen vahvuuksia, jotka voivat tukea alan innovatiivisia startup-yrityksiä ja pk-yrityksiä.

Komissio pyrkii myös lisäämään sellaisten **avaruusalan** menestyksekkäiden startup-yritysten ja scaleup-yritysten määrää, jotka kaupallistavat EU:n avaruusteknologiaa. Se edistää EU:n avaruushjelman avulla eurooppalaisen uuden avaruusekosysteemin syntymistä yrittäjyyden edistämiseksi. Uudella avaruusyrittäjyysaloitteella (Cassini) kootaan yhteen sellaiset palvelut kuin nopeuttaminen, hautomotoiminta, siemenrahoitus ja esikaupalliset hankinnat.

²⁵ Asetuksella (EU) 2018/1724 perustetaan sisämarkkinoiden digitaalinen palveluväylä, joka tarjoaa tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja käyttäjien saataville heidän omassa maassaan ja rajojen yli.

²⁶ Tavarat, joita ei ole yhdenmukaistettu EU:n lainsäädännöllä, kuten tekstiilit, jalkineet, lastenhoitotarvikkeet, korut, pöytäesineet ja huonekalut.

²⁷ COM(2020)93 final, 10.3.2020.

Julkiset hankinnat tarjoavat sisämarkkinoilla vielä hyödyntämättä olevia mahdollisuuksia pk-yrityksille, myös startup-yrityksille, joiden on vaikea kilpailla menestyksekkäästi julkisissa tarjouskilpailuissa. Haasteita on kahdenlaisia. Yhtäältä julkinen sektori välttelee riskejä suhteellisen paljon, ja siltä puuttuu usein taitoja, joilla innovaatioita saataisiin hankittua. Toisaalta monet talouden toimijat ja erityisesti pk-yritykset pitävät julkisia tarjouskilpailuja niille monimutkaisina tai soveltumattomina.

Komissio kehottaa sen vuoksi jäsenvaltioita ja niiden hankintaviranomaisia hyödyntämään **julkisia hankintoja koskevan EU:n uuden kehyksen tarjoamaa joustavuutta**. Tämä tarkoittaa sitä, että suuremmat sopimukset jaettaisiin pienempiin osiin, laajennettaisiin strategisia hankintoja, erityisesti innovaatiohankintoja, teollis- ja tekijänoikeudet jätettäisiin tarvittaessa pk-yrityksille, jotta ne voivat kaupallistaa ne, ja hankintaprosessien digitalisointi saatettaisiin päätökseen. Komissio myös kannustaa jäsenvaltioita käyttämään digitaalisia alustoja edistääkseen pk-yritysten ja startup-yritysten innovatiivisia ratkaisuja ja niiden mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintasopimuksiin yli rajojen. Komissio käynnistää myös **Suuret hankkijat ja verkostot -aloitteen** helpottaakseen innovaatioiden ja kestävien tuotteiden yhteishankintoja, edistääkseen innovaatioiden hankkijoiden ja toimittajien välisiä yhteyksiä sekä seurataksaan edistymistä kansallisten vertailuanalyyysien avulla. Se ottaa myös käyttöön merkinnän, jonka julkiset hankkijat voivat asettaa esille, jos ne noudattavat **pk-yritysten kannalta suotuisia** hankintakäytäntöjä. Komissio tekee myös yhteistyötä kansainvälisten kauppakumppaneidensa kanssa levittääkseen hankintoja koskevien standardiensa, kuten sähköisen laskutuksen, käyttöönottoa. Innovatiivisia vihreitä tuotteita ja palveluja tarjoavia pk-yrityksiä voidaan tukea lisäämällä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja²⁸.

Olemassa olevan yrityksen ostaminen on usein edullisempi vaihtoehto kuin yrityksen perustaminen. Arvioiden mukaan joka vuosi noin 450 000 pk-yritystä vaihtaa omistajaa, mikä vaikuttaa yli kahteen miljoonaan työntekijään. Kolmasosassa tapauksista luovutus ei kuitenkaan onnistuta, minkä seurauksena Eurooppa menettää noin 150 000 yritystä ja 600 000 työpaikkaa²⁹. Syynä tähän ovat usein varhaisen valmistautumisen puute, vaikeudet löytää seuraaja sekä epäsuotuisat verotus- ja sääntelytoimet.

Komissio jatkaa työtään **yritysten luovutusten** helpottamiseksi ja tukee jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä luoda luovutusmyönteinen liiketoimintaympäristö³⁰. Ennaltaehkäisevien uudelleenjärjestelyjen puitteista ja yritysten uudesta mahdollisuudesta äskettäin hyväksytyllä direktiivillä³¹ puututtiin moniin vaikeuksissa olevien yritysten huolenaiheisiin, ja komissio aikoo tukea kaikkia jäsenvaltioita direktiivin säännösten saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä, jotta taloudellisissa vaikeuksissa olevilla yrityksillä olisi käytettävissään riittävät tukipalvelut konkurssin välttämiseksi.

Oikeudenmukaisuuden lisääminen yritysten välisissä suhteissa

Pk-yrityksillä on keskeinen rooli yhä tiheämmissä yritysten, startup-yritysten ja pk-yritysten verkostoissa, joissa toimivien yritysten pyrkimyksenä on yhteistyö eri aloilla ja eri arvoketjuissa tulevaisuuden tuotteiden ja palvelujen luomiseksi. On tärkeää, että pk-yritykset ja startup-yritykset sisällytetään EU:n strategiaan arvoketjuihin ja että niiden erityistarpeisiin vastataan, jotta niitä voidaan auttaa tekemään yhteistyötä ja laajentamaan toimintaansa kaikkialla sisämarkkinoilla ja maailmanlaajuisesti.

²⁸ COM(2020)98 final, 11.3.2020.

²⁹ Extrapolation based on Business Dynamics: Start-ups, Business transfer and Bankruptcy, vuoden 2011 loppuraportti, s. 10, <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10448/attachments/1/translations>

³⁰ Direktiivi (EU) 2019/2121 rajatylittävistä yhtiömuodon muutoksista, sulautumisista ja jakautumisista, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019.

³¹ Kesäkuussa 2019 hyväksytty direktiivi 2019/1023.

Toimitusketjujen keskittymisen ja vertikaalisen integraation lisääntymisen vuoksi pk-yritysten tärkeimmät asiakkaat ovat usein paljon niitä suurempia organisaatioita. Tämä johtaa neuvotteluvoiman epäsymmetrisyyteen ja lisää sen riskiä, että pienyrityksiin sovelletaan hyvän kauppataivan vastaisia käytäntöjä ja -ehtoja³², joista esimerkkeinä voidaan mainita **maksuviivästykset** ja tiedonsaanti.

Vaikka maksuviivästysdirektiivi on lyhentänyt viiveitä sekä yritysten välisissä että yritysten ja alustojen välisissä liiketoimissa, vain 40 prosenttia yrityksistä EU:ssa saa maksun ajoissa³³. Lisäksi maksuviivästykset ovat syynä neljäsosaan pk-yritysten konkurssista EU:ssa. On siirryttävä päättäväisesti uuteen liiketoimintakulttuuriin, jossa nopeat maksut ovat sääntönä. Tätä varten komissio tukee maksuviivästysdirektiivin täytäntöönpanoa varustamalla direktiivin vahvoilla seuranta- ja täytäntöönpanovälineillä. Niihin voisi kuulua virtuaalinen seurantakeskus, joka seuraisi maksuviivästyksiä, selkeyttäisi epäreiluja maksukäytäntöjä ja selvittäisi, voitaisiinko pk-yrityksille tarjota vaihtoehtoisia riidanratkaisumenettelyjä tai sovittelumekanismeja kaupallisissa toimitissa esiintyvien maksukiistojen nopeaa ratkaisemista varten.

Hyödynetään maailmanlaajuisten markkinoiden etuja

Maailmanlaajuiset markkinat ovat tärkeä kasvun lähde pk-yrityksille. Kuitenkin ainoastaan 600 000 pk-yritystä, jotka työllistävät noin 6 miljoonaa ihmistä, harjoittaa tavaravientiä EU:n ulkopuolelle. Komissio edistää monenvälisissä ja kahdenvälisissä vuoropuheluissa pk-yrityksille suotuisaa toimintaympäristöä kolmansissa maissa vaihtamalla hyviä käytäntöjä kauppakumppaneiden kanssa. Se aikoo myös ottaa käyttöön **uuden tiedotusportaalin**, jolla lisätään pk-yritysten tietoisuutta kauppapolitiikasta ja annetaan yksityiskohtaista tietoa tullimenettelyistä ja muodollisuuksista kolmansiin maihin suuntautuvassa viennissä.

Pk-yritykset hyötyvät enemmän sääntöihin perustuvasta kaupan avautumisesta kuin suuret yritykset, joilla on enemmän resursseja kaupan esteiden poistamiseen. Helpottaakseen pk-yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille komissio neuvottelee jatkuvasti uusista kauppaa- ja investointisopimuksista ja pyrkii poistamaan kaupan esteitä, jotka vaikuttavat suhteettomasti pk-yrityksiin. Komissio sisällyttää jatkossakin kaikkiin kauppasopimuksiinsa pk-yrityksiä koskevia osia sekä erityisiä toimenpiteitä, joiden avulla pk-yritykset voivat hyödyntää näitä etuja, kuten yhteyksien luominen pk-yritysten välille kansainvälisten teollisuusklustereiden, Yritys-Eurooppa-verkoston ja EU:n pk-yrityskeskusten³⁴ kautta, sekä toimet, joilla kannustetaan eurooppalaisia pk-yrityksiä osallistumaan julkisiin hankintoihin EU:n ulkopuolella.

EU:n edustustot maissa, joiden kanssa EU on tehnyt vapaakauppasopimuksen, antavat tukea vastaamalla pk-yritysten kysymyksiin niille aiheutuvista, vapaakauppasopimusten täytäntöönpanoon liittyvistä käytännön ongelmista.

EU vastustaa päättäväisesti hyvän kauppataivan vastaisia käytäntöjä turvautumalla kaupan suojoitimiin silloin, kun yritykset, myös pk-yritykset, kärsivät EU:ssa vahinkoa polkumyyntituonnista tai tuetusta tuonnista. Komissio lisää tukeaan pk-yrityksille, jotta ne voisivat päästä paremmin suojoitepiiriin ja tehdä komission kanssa yhteistyötä tutkimusten aikana³⁵.

Äskettäin on palkattu EU:n kauppasopimusten noudattamista ja täytäntöönpanoa valvova virkamies, joka muun muassa seuraa ja parantaa EU:n kauppasopimusten noudattamista. Tämä tehostaa

³² EU:n julkaisu (2018) ”A comparative analysis of legal measures vs. soft-law instruments for improving payment behaviour”.

³³ EU:n julkaisu (2018) ”A comparative analysis of legal measures vs. soft-law instruments for improving payment behaviour”.

³⁴ Pekingissä sijaitseva EU:n pk-yrityskeskus on ensisijainen tukipiste eurooppalaisille pk-yrityksille, jotka haluavat kehittää toimintaansa Kiinan markkinoilla www.eusmecentre.org.cn

³⁵ Asetus (EU) 2018/825, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018.

entisestään työtä erityisesti pk-yrityksiin vaikuttavien kaupan esteiden poistamiseksi. Lisäksi EU osallistuu aktiivisesti pk-yrityksiä koskevaan, taloudellisiin kysymyksiin liittyvään kontaktointiin ja diplomatiaan tukeakseen pk-yritysten pääsyä kolmansien maiden markkinoille. Eurooppalaisten yrittäjien mahdollisuuksia laajennetaan Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelman Global-osuuden avulla uusien kokemusten saamiseksi kolmansien maiden markkinoilta.

KESKEISET TOIMET

- EU:n pk-yritysedustaja ja kansallisten pk-yritysedustajien verkosto osallistuvat sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvontaa käsittelevän komission työryhmän työhön. Työryhmä perustetaan täytäntöönpanon valvontaa koskevan toimintasuunnitelman tuloksena. Tavoitteena on käsitellä muun muassa **ylisääntelyä** täytäntöönpanoprosessissa, jotta pk-yrityksiin kohdistuva sääntelytaakka pysyisi mahdollisimman pienenä.
- Komissio kannustaa jäsenvaltioita panemaan sisämarkkinoiden digitaalisen palveluväylän täytäntöön pk-yrityksiä suosivalla tavalla. Jäsenvaltioiden olisi linkitettävä palvelunsa yhteen **keskitetyssä palvelupisteessä**.
- EU:n pk-yritysedustaja **suodattaa** EU:n aloitteita tuodakseen komission huomioon ne, jotka ansaitsevat erityistä huomiota pk-yritysten näkökulmasta, ja hänellä on erityinen rooli uudella Fit for Future -foorumilla.
- Komissio haluaa saada jäsenvaltiot **EU:n startup-yritysten kansakunnat -käytännesäännöstön** taakse, jotta voidaan jakaa ja ottaa käyttöön parhaita käytäntöjä huipputeknologian pk-yritysten ja startup-yritysten kasvun vauhdittamiseksi.
- Komissio kehottaa jäsenvaltioita ja niiden hankintaviranomaisia hyödyntämään EU:n uuden **julkisia hankintoja koskevan kehyksen** tarjoamaa joustavuutta, jotta pk-yrityksille tarjoutuisi lisää mahdollisuuksia, mukaan lukien digitaalisten välineiden ja alustojen hyödyntäminen rajatylittävien hankintamenettelyjen vauhdittamiseksi. Komissio antaa **hankintaviranomaisille ohjeita ja tukea**.
- Komissio kannustaa jäsenvaltioita laatimaan ehdotuksia **sääntelyn testiympäristöistä** käynnistämällä pilottihankkeen.
- Komissio aikoo käynnistää ehdotuspyynnön **edelläkävijäkumppanuuksista raja-alueiden välillä**, jotta voidaan tehostaa yhteistyötä sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja hallinnollisten esteiden poistamiseksi.
- Komissio tukee jäsenvaltioita **maksuviivästydirektiivin** täytäntöönpanossa ottamalla käyttöön seurantavälineitä ja parempia täytäntöönpanovälineitä sekä tutkimalla vaihtoehtoisten kriisinratkaisu- ja sovittelumeکانismien toteutettavuutta pk-yritysten kannalta.
- Komissio helpottaa rajat ylittävää yhteistyötä pk-yritysten kanssa ja niiden välillä **Euroopan puolustusrahaston** puitteissa ja **kartoittaa** tutkimuksen ja innovoinnin ekosysteemin **vahvuuksia**.
- Komissio käynnistää **avaruusyrittäjyyttä koskevan Cassini-aloitteen**.
- Komissio tukee jäsenvaltioita niiden saattaessa osaksi kansallista lainsäädäntöä äskettäin hyväksytyä direktiiviä **ennaltaehkäisevien uudelleenjärjestelyjen puitteista ja yritysten uudesta mahdollisuudesta**. Jäsenvaltioita autetaan perustamaan varhaisvaroitusjärjestelmiä taloudellisissa vaikeuksissa olevia yrityksiä varten konkurssien välttämiseksi.
- Komissio tutkii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa mahdollisia toimenpiteitä **pk-yritysten luovutusta** tukevan ympäristön luomiseksi.
- Komissio aikoo jatkossakin **parantaa pk-yritysten pääsyä kolmansien maiden markkinoille** muun muassa kauppasopimusten pk-yrityksiä koskevilla osilla, käymällä vuoropuhelua hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi kauppakumppaneiden kanssa ja perustamalla uuden tietoportaalin. Komissio helpottaa pk-yritysten pääsyä kaupan suojatoimien piiriin.
- EU:n edustustot antavat tukea vastaamalla vapaakauppasopimukseen liittyviin pk-yritysten tiedusteluihin.
- Komissio laajentaa **Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelman Global-osuutta**.

4. Rahoituksen saannin parantaminen

Rahoituksen saanti on olennaisen tärkeää pk-yrityksille, jotta ne voivat rahoittaa siirtymävaiheen investointitarpeet. Pienillä yrityksillä on kuitenkin kaikissa kehitysvaiheissa suurempia vaikeuksia saada rahoitusta kuin suurilla yrityksillä. Nuorten yrittäjien ja startup-yritysten kohdalla tähän voi olla monia syitä: esimerkiksi rahoitushistoriaa koskevan näytön puuttuminen, vakuuksien puuttuminen tai sijoittajilta puuttuvat tiedot niiden luottoriskin arvioimiseksi tai niiden aineettomien hyödykkeiden arvottamiseksi. Rahoituksen saannin parantaminen edellyttää lähestymistapaa, jossa yhdistyvät suotuissa sääntely-ympäristö, riittävä ja yhdenmukainen EU:n ja kansallinen rahoitus sekä pääsy yritysten ja sijoittajien verkostoihin.

Pk-yrityksillä on Euroopassa huomattava 20–35 miljardin euron rahoitusvaje huolimatta merkittävistä EU:n ja jäsenvaltioiden tukiohjelmista³⁶, ja joissakin jäsenvaltioissa rahoituksen saanti on edelleen yksi pk-yritysten suurimmista ongelmista³⁷. Vuonna 2019 EU:n pk-yrityksistä 18 prosenttia ei saanut suunniteltua pankkilainaa kokonaisuudessaan. Tämä asettaa pk-yritykset epäedulliseen asemaan, sillä ne kattavat pankkipohjaisella rahoituksella rahoitustarpeistaan noin 90 prosenttia. EU:n pankkialan sääntelyn on luotava vakaalle pankkijärjestelmälle, joka tarjoaa riittävästi rahoitusta kaikille yrityksille. EU:n pankkialan paketissa säilytettiin pk-yritysten tukikerroin ja ulotettiin se koskemaan kaikkia pk-yrityksille myönnettyjä lainoja. Komissio varmistaa, että mahdollisessa tulevassa rahoitusmarkkinalainsäädännössä otetaan huomioon eurooppalaisten pk-yritysten edut ja tuetaan pk-yritysten keskeytymätöntä pääsyä monenlaisiin rahoitusvaihtoehtoihin.

Monipuolistetaan rahoituslähteitä ja tehdään pk-yrityksistä investointivalmiimpia

Tarvitaan **monipuolisempia rahoituslähteitä**. Eurooppalaisiin yrityksiin sijoitetun riskipääoman määrä kasvoi 13 prosenttia 8 miljardiin euroon vuonna 2018, ja Euroopan ulkopuolelta tulevan oman pääoman ehtoisen varainhankinnan osuus kasvoi 7 prosentista 20 prosenttiin vuonna 2018³⁸. Kuitenkin vain 10 prosenttia Euroopan yrityksistä käytti pääomamarkkinarahoitusta, kun Yhdysvalloissa vastaava osuus oli yli 25 prosenttia. Eurooppalaiset riskipääomasijoitukset ovat noin kahdeksan kertaa pienemmät kuin Yhdysvalloissa, minkä vuoksi ne eivät ole riittävän syviä rahoittamaan eurooppalaisten yritysten kasvua³⁹.

Innovatiiviset, nopeasti kasvavat pk-yritykset ja startup-yritykset, joilla on huomattavia pääomatarpeita, muuttavat usein ulkomaille löytääkseen riskipääomaa⁴⁰. Tämä on uhka Euroopan teknologiselle suvereniteetille, kasvulle ja työllisyydelle, mutta sillä on myös vaikutusta laajempaan pk-yrityskantaan Euroopassa.

Lisäksi eurooppalaiset sijoittajat voivat olla haluttomia sijoittamaan startup-yrityksiin, koska pk-yrityksen uuden teknisen palvelun tai tuotteen markkinapotentiaalin ja/tai teollis- ja tekijänoikeuksien arviointi on haastavaa. Tämän vuoksi on vaikeaa määrittää itse startup-yrityksen arvo. Tähän ongelmaan ratkaisuna voivat olla **teknologian due diligence** -palvelut, jotka ovat olleet menestyksekkäitä muilla alueilla mutta joita ei ole vielä hyvin saatavilla Euroopassa. Ne hyödyttävät viime kädessä kaikkia osapuolia: pk-yrityksiä, mahdollisia sijoittajia ja laajempaa innovaatioekosysteemiä. EU:n pilottihanke mahdollistaisi huipputeknologian startup-yritysten ja

³⁶ Debt financing gap per year during 2014-2018; ks. SWD(2018) 320 final, 7.6.2018.

³⁷ Euroopan komissio ja Euroopan keskuspankki, ”Survey on the Access to Finance of Enterprises”, marraskuu 2019.

³⁸ Invest Europe (2019)20.

³⁹ Afme Capital Markets Union Performance Indicators Report 2019.

⁴⁰ Financing the Deep Tech Revolution (Euroopan komission ja EKP:n tutkimus, 2018).

myöhemmän vaiheen teknologian pk-yritysten tarkemman arvonmäärityksen niiden teknologian ja teollis- ja tekijänoikeuksien perusteella⁴¹.

Eurooppaan tarvitaan enemmän yksityisiä investointeja. Komissio aikoo ottaa käyttöön uusia tapoja jakaa riskejä yksityisen sektorin kanssa, kuten käynnistää Escalar-aloitteen, jolla lisätään riskipääomarahastojen kokoa, vauhditetaan investointitoimia ja pyritään uudistamaan pääomamarkkinaunionia koskeva toimintasuunnitelma. Pääomamarkkinaunionin tavoitteena on monipuolistaa yritysten rahoituslähteitä yritysten kaikissa kehitysvaiheissa.

Luodaan perusta pk-yritysten listautumisantirahastolle

Pk-yrityksillä on Euroopassa rajalliset mahdollisuudet rahoittaa kasvua esimerkiksi listautumalla pääomamarkkinoille listautumisannin (IPO) avulla. Pääomamarkkinat ovat tärkeä rahoituslähde pk-yrityksille, jotka kasvavat markkina-arvoltaan keskisuuriksi yrityksiksi ('midcap-yritykset') ja lopulta suuriksi yrityksiksi. Pk-yritysten listautumisantien määrä kuitenkin väheni jyrkästi finanssikriisin jälkimainingeissa, eikä se ole elpynyt sen jälkeen. Vuonna 2019 eurooppalaisten listautumisantien arvo laski edelleen 40 prosenttia ja määrä 47 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna⁴². Monet yhteisösijoittajat eivät osallistu riittävästi pk-yritysten rahoitukseen.

Tämän vuoksi julkinen rahoitus voisi toimia ankkuroivana investointina, jolla houkuttelee enemmän yksityisiä sijoittajia sijoittamaan nopeasti kasvaviin innovatiivisiin pk-yrityksiin julkisen listautumisen vaiheessa. **Pk-yritysten listautumisantirahasto** tukisi pk-yrityksiä läpi listautumisprosessin ja sen päätyttyä. Se perustuu EU:n listautumismarkkinoiden analyysiin ja testaukseen sijoittajien ja sidosryhmien kanssa.

Luodaan suotuisampi ja osallistavampi ympäristö rahoituksen saannille

Viime vuosina pk-yrityksiä koskeva investointitutkimus on vähentynyt huomattavasti. Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin uudelleentarkastelussa, jonka komissio tekee vuonna 2020, tarkastellaan, miten pk-yrityksiin liittyvän tutkimuksen kattavuutta voitaisiin lisätä.

Hajautetun tilikirjan teknologiaan ("**lohkoketjuun**") perustuva rahoitusteknologinen innovointi voi avata pk-yrityksille uusia väyliä olla suoraan yhteydessä sijoittajiin, joko luotettavien välittäjien kautta tai itse suoraan hajautetusti. Sen avulla pk-yritykset voivat laskea liikkeeseen kryptovaroja ja digitaalisia rahakkeita esimerkiksi joukkovelkakirjalainojen muodossa. Ne ovat sijoittajien kannalta houkuttelevia, koska niillä voidaan käydä heti kauppaa. Näin pk-yrityksille tarjoutuu nopeampaa, tehokkaampaa ja kustannustehokkaampaa rahoitusta. Komissio helpottaa kryptovarojen käyttöä ja sitä, että pk-yritykset, sijoittajat ja välittäjät voivat ottaa käyttöön digitaaliset rahakkeet, EU:n tulevan digitaalisen rahoituksen strategian mukaisesti.

Valtiontukisäännöt ovat mahdollistaneet pk-yritysten ja riskipääoman huomattavan kansallisen tuen⁴³. Komissio virtaviivaistaa ja tarkistaa EU:n valtiontukisäännöt vuoden 2021 loppuun mennessä varmistaakseen, että ne ovat edelleen tarkoituksenmukaiset. Tarkistuksessa komissio pyrkii varmistamaan, että säännöt kannustavat pk-yrityksiä osallistumaan Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin.

Monimuotoisuuden puute sijoitusten vastaanottajien parissa myös vähentää lahjakkuusreserviä ja innovointia. Naiset ovat perustaneet kolmanneksen eurooppalaisista yrityksistä, mutta heidän yrityksensä ovat aliedustettuina riskipääoman hankinnassa. Vuonna 2019 yli 92 prosenttia

⁴¹ Tiedonhankinnan vivuttaminen, <https://www.innoradar.eu>

⁴² <https://www.pwc.co.uk/audit-assurance/assets/pdf/ipo-watch-q4-2019-annual-review.pdf>

⁴³ Vuoden 2018 menot olivat riskipääomaa koskevan tavoitteen osalta 216 miljoonaa euroa ja pk-yrityksiä koskevan tavoitteen osalta 501 miljoonaa euroa.

eurooppalaisten teknologiayritysten hankkimasta riskipääomasta meni yrityksiin, joissa kaikki perustajajäsenet olivat miehiä⁴⁴. EU:n tuleva investointirahoitusohjelma InvestEU voisi auttaa vauhdittamaan naisten perustamiin yrityksiin ja yhteistyössä naisten kanssa tehtäviä sijoituksia sekä tarjota kohdennettua tukea, jotta sijoituksia tehtäisiin yhä useampaan naisjohtoiseen yritykseen tai rahastoon **sukupuolittetoista rahoitusta koskevan aloitteen puitteissa**. Tämän lisäksi niiden naisjohtoisten pk-yritysten määrä kolminkertaistuu, jotka hyötyvät Euroopan innovaationeuvoston täyteen vauhtiin päässeestä toiminnasta.

Hankitaan EU:n, kansallista ja yksityistä rahoitusta pk-yrityksille InvestEU-ohjelman kautta

Vuosina 2014–2018 EU:n rahoitusvälineet autoivat hankkimaan 100 miljardia euroa rahoitusta erityisesti pk-yrityksille vieraan ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen muodossa. EU:n investointiohjelman odotetaan tukevan yli miljoonaa pk-yritystä. Pk-yritysten rahoitusvajeen kaventamiseksi EU:n ja jäsenvaltioiden tukea tarvitaan kuitenkin edelleen.

InvestEU-ohjelman pk-yritysikkunassa komissio hyödyntää EU:n nykyisistä pk-yritysten takausjärjestelmistä saatuja myönteisiä kokemuksia⁴⁵. Se luo yhdenmätyn takausjärjestelmän, jonka kohteena ovat suuririskisiksi katsotut pk-yritykset tai pk-yritykset, joilla on riittämättömät vakuudet, mukaan lukien innovatiiviset, kulttuurialan ja luovien alojen pk-yritykset, resurssi- ja energiaintensiivisistä malleista kestävämpiin malleihin siirtyvät pk-yritykset sekä digitaalisen liiketoiminnan käytäntöjä omaksuvat pk-yritykset. InvestEU-ohjelman pk-yritysikkunalla tuetaan pk-yritysten ja pienten mid cap -yritysten oman pääoman ehtoisen rahoituksen hankintaa aloilla, jotka ovat erityisen tärkeitä EU:n politiikan kannalta, kuten avaruus ja puolustus, kestävyys, digitalisaatio, innovointi, **sukupuolittetoinen rahoitus** sekä syväteknologia ja **vihreä teknologia**. Rahoitus kootaan esimerkiksi EU:lta, jäsenvaltioilta ja yksityiseltä sektorilta, jotta voidaan parantaa innovatiivisten pk-yritysten ja startup-yritysten mahdollisuuksia saada oman pääoman ehtoista rahoitusta, kun tällaiset yritykset kehittävät ja ottavat käyttöön vihreän teknologian ratkaisuja. InvestEU-ohjelmasta myönnetään rahoitusta kaikissa kehitysvaiheissa käynnistyksestä laajentumiseen ja listautumiseen. Ohjelma auttaa hankkimaan yksityistä rahoitusta sijoittajilta, kuten bisnesenkeileiltä, suvun omaisuudenhoitoyhteisöiltä, riskipääomarahastoilta, eläkerahastoilta ja vakuutusyhtiöiltä.

Komissio tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan yhdistää rahoitusta sekä puuttua sijoituksissa ja rahoituksen saannissa ilmenevään maantieteelliseen epätasapainoon, erityisesti digitaali-innovointi- ja scaleup-aloitteen avulla⁴⁶. Lisäksi InvestEU-ohjelman sosiaalisten investointien ja osaamisen ikkuna parantaa mikrorahoituksen saantia, sosiaalisten yritysten rahoitusta sekä sosiaalisia ja vaikuttavia investointeja ja osaamista.

KESKEISET TOIMET:

- Komissio **tukee pk-yritysten listautumisanteja** uuden yksityis-julkisen rahaston kautta ohjattavilla sijoituksilla. Rahasto otetaan käyttöön InvestEU-ohjelman mukaisesti vuonna 2021 pääomamarkkinaunionin puitteissa.
- Komissio ottaa käyttöön laatuaan ensimmäisen riski-/palkitsemismekanismen riskipääomarahastojen koon kasvattamiseksi ja yksityisten sijoitusten houkuttelemiseksi tukemaan yritysten laajentumista **Escalar-aloitteen** kautta.
- Komissio käynnistää **sukupuolittetoista rahoitusta** koskevan aloitteen, jolla edistetään naisjohtoisten yritysten ja rahastojen rahoitusta sekä voimaannutetaan naisyrittäjyyttä.

⁴⁴ ”2019 State of European Tech report” <https://2019.stateofeuropeantech.com/chart/103-1338/>

⁴⁵ Cosme-ohjelmasta, Horisontti 2020 -puiteohjelmasta, Luova Eurooppa -ohjelmasta ja EU:n koheesiopolitiikan rahastoista.

⁴⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/launch-digital-innovation-and-scale-initiative-central-eastern-and-south-eastern-europe>

- Komissio käynnistää **vihreään teknologiaan tehtäviä sijoituksia koskevan aloitteen**, jolla kootaan rahoitusta EU:lta, jäsenvaltioilta ja yksityiseltä sektorilta, jotta voidaan parantaa innovatiivisten pk-yritysten ja startup-yritysten mahdollisuuksia saada oman pääoman ehtoista rahoitusta, kun tällaiset yritykset kehittävät ja ottavat käyttöön vihreän teknologian ratkaisuja.
- Komissio käynnistää **lohkoketjuun perustuvan aloitteen**, joka mahdollistaa pk-yritysten joukkolainojen liikkeeseenlaskun ja kaupankäynnin kaikkialla Euroopassa käyttäen Euroopan lohkoketjupalvelujen infrastruktuuria.
- Komissio aikoo osarahoittaa **teknologian due diligence -palveluja** EU:n pilottihankkeen puitteissa, jotta korkean teknologian startup-yritysten arvo voidaan määrittellä tarkemmin ja kyseisten yritysten investointivalmiutta voidaan parantaa.
- Komissio aikoo edelleen **yksinkertaistaa voimassa olevia valtioneuvoston päätöksiä**, jotka koskevat kansallisten varojen yhdistämistä InvestEU- ja Horisontti-rahoitukseen. Pk-yritysten on näin ollen helpompi hyötyä yhdistetyistä resursseista, jotka auttavat niitä selviytymään molemmista siirtymistä. Lisäksi komissio tarkistaa valtioneuvoston päätösten meneillään olevan tarkistuksen yhteydessä **riskirahoitusta koskevia valtioneuvoston päätöksiä ja Euroopan yhteistä etua koskevista tärkeistä hankkeista annettua tiedonantoa** tukeakseen edelleen pk-yritysten osallistumista ja varmistaakseen yksityisten sijoitusten houkuttelemisen välttämällä samalla tasapuolisten toimintaedellytysten vääristymät.

5. Hallintotapa: EU:n ja jäsenvaltioiden kumppanuus tulosten saavuttamiseksi

Pk-yritysstrategian on perustuttava sitoumuksiin ja toimiin sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Koska monien pk-yritysten juuret ovat syvällä alueellisissa ja paikallisissa ekosysteemeissä, joissa ne tarjoavat työpaikkoja, koulutusta, verotuloja ja sosiaalista hyvinvointia, tämä sitoumus on ulotettava koskemaan myös alueellisia viranomaisia. Strategian täytäntöönpanoa tuetaan vahvalla kumppanuudella, jossa ovat mukana kaikki toimijat, jotka jakavat vastuun toteutuksesta – EU, kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, pk-yritykset ja sijoittajat. Täytäntöönpanoon kuuluu edistymisen säännöllinen poliittinen arviointi, mittaaminen ja seuranta.

Pk-yritysedustajien verkosto on tärkeä väline EU:n ja jäsenvaltioiden välisen kumppanuuden varmistamisessa. Verkosto edustaa jäsenvaltioiden kansallisia viranomaisia, jotka vastaavat pk-yrityspolitiikasta, ja toimii näiden viranomaisten, paikallisten yritysryhmien ja EU:n välisenä rajapintana. Kun verkoston toimeksianto uusitaan vuonna 2020, sen rooli vahvistuu ja sen vuorovaikutus alueellisten elinten ja viranomaisten kanssa lujittuu.

Komissio nimittää erityisen **EU:n korkean tason pk-yritysedustajan**, joka johtaa verkoston työtä sen varmistamiseksi, että strategia pannaan täytäntöön ja että pienet ensin -periaatetta sovelletaan kaikissa EU:n politiikoissa. EU:n pk-yritysedustaja seuraa täytäntöönpanoa myös yksittäisissä jäsenvaltioissa. Jotta pk-yritysstrategian valtavirtaistaminen sujuisi helpommin kaikilla politiikan aloilla, EU:n pk-yritysedustaja on tiiviisti mukana eurooppalaisessa ohjausjaksossa. EU:n pk-yritysedustaja lisää tietoisuutta pk-yrityksiin liittyvistä näkökohdista komission paremman sääntelyn agendassa käymällä säännöllistä vuoropuhelua sääntelyntarkastelulautakunnan kanssa ja myös Fit for Future -foorumilla.

Komissio tekee (julkisen sektorin) pk-yritysedustajien verkoston toiminnan täydentämiseksi tiivistä yhteistyötä myös **strategista yrittäjyyttä edistävien lähettiläiden** kanssa. Kyseessä on uusi eri puolilta Eurooppaa tulevien yrittäjien neuvoo-antava ryhmä, jonka tehtävänä on toimia kaikupohjana.

Uutta strategiaa **tarkistetaan säännöllisesti**. Komissio julkaisee edelleen vuosittain tehostetun **pk-yritysten suorituskyvyn tarkastelun**. Tarkastelussa seurataan myös startup-yrityksiä tukevia

kansallisia politiikkoja (Euroopan startup-yritysten kansakunnat -indeksi), pk-yritysten sitoutumista kestäviin liiketoimintakäytäntöihin sekä pk-yritysten digitalisointia⁴⁷ (DESI-indeksi). Tarkastelu esitellään ja siitä keskustellaan vuosittain kokoontuvassa pk-yrityskokouksessa, jotta paikalliset sidosryhmät ja laajempi pk-yritysyhteisö voivat osallistua siihen aktiivisesti.

Pk-yritysedustajien verkosto ja muut EU:n toimielimet osallistuvat strategian täytäntöönpanon seurantaan esimerkiksi pk-yritysedustajien kilpailukykyneuvostolle esittämän vuosikertomuksen välityksellä ja käymällä säännöllistä vuoropuhelua Euroopan parlamentin kanssa. Tämän kertomuksen valmistelemiseksi EU:n pk-yritysedustaja tapaa yhdessä kansallisten pk-yritysedustajien kanssa jäsenvaltioiden pk-yrityspolitiikan päätöksentekijöitä ja muita sidosryhmiä keskustellakseen myös niistä pk-yrityksiin liittyvistä kysymyksistä, joita on havaittu eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä. Näistä arviointimekanismeista tehdyn analyysin perusteella EU:n pk-yritysedustaja koordinoi toimintansa kansallisten pk-yritysedustajien kanssa tämän pk-yritysstrategian kansallisten täytäntöönpanosuunnitelmien laatimiseksi yhteistyössä paikallisten liike-elämän sidosryhmien kanssa.

EU:n **pk-yritysten määritelmä** on keskeinen väline, jolla varmistetaan, että strategian kohderyhmä on oikea eli että se tarjoaa tukea ja etuja sitä eniten tarvitseville yrityksille. Komissio seuraa säännöllisesti, soveltuuko määritelmä tähän tarkoitukseen. Äskettäisen julkisen kuulemisen⁴⁸, tutkimusten ja selvitysten mukaan määritelmä toimii hyvin. Sitä voidaan soveltaa vaivattomasti suurimpaan osaan EU:n pk-yrityksiä, jotka ovat pieniä ja itsenäisiä. Komissio arvioi tarkemmin esille otettuja erityiskysymyksiä, jotka liittyvät esimerkiksi monimutkaisiin omistusrakenteisiin tai mahdollisiin lukkiutumisaikutuksiin, ja raportoi niistä.

KESKEISET TOIMET:

- Komissio nimittää **korkean tason EU:n pk-yritysedustajan**.
- Komissio lujittaa **pk-yritysedustajien verkostoa** EU:n ja kansallisen tason pk-yrityspolitiikan välisen yhteyden tiivistämiseksi.
- Komissio perustaa **strategista yrittäjyyttä edistävien lähettiläiden** ryhmän.
- **EU:n pk-yritysedustaja** lisää tietoisuutta pk-yrityksiin liittyvistä näkökohdista käymällä **säännöllistä vuoropuhelua sääntelyntarkastelulautakunnan kanssa**.

⁴⁷ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/integration-digital-technology>

⁴⁸ Avoin julkinen kuuleminen pk-yrityksen määritelmästä: https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-review-sme-definition_en